

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 438/2015-59

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky Jany Baricovej a zo sudcov Sergeja Kohuta a Rudolfa Tkáčika na neverejnom zasadnutí 13. septembra 2016 o sťažnosti [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpených JUDr. Michalom Treščákom, advokátska kancelária, [REDACTED], [REDACTED], vo veci namietaného porušenie ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a ich práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 a práva na život podľa čl. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Špecializovaného trestného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. PK – 1 T 14/2007 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] a [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Špecializovaného trestného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. PK – 1 T 14/2007 porušené boli.

2. [REDACTED] a [REDACTED] priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 5 000 € (slovom päťtisíc eur), ktoré im je Špecializovaný trestný súd povinný uhradiť spoločne a nerozdielne do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

3. Špecializovaný trestný súd je povinný uhradiť [REDACTED] a [REDACTED] [REDACTED] trovy konania v sume 469,83 € (slovom štyristošesťdesiatdeväť eur a osemdesiattri centov) na účet ich právneho zástupcu JUDr. Michala Treščáka, advokátska kancelária, Slovenskej jednoty 1776/8, Košice, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Vo zvyšnej časti sťažnosti [REDACTED] a [REDACTED] nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 438/2015-26 z 8. septembra 2015 prijal na ďalšie konanie sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovatelia“), vo veci namietaného porušenia ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a ich práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 a práva na život podľa čl. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Špecializovaného trestného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. PK – 1 T 14/2007.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovatelia sú účastníkmi vedeného trestného konania, v rámci ktorého si v postavení poškodených uplatnili nárok na náhradu škody, a to ako rodičia nebohého syna usmrteného v dôsledku streľby, ktorej aktéri sú v tejto súvislosti stíhaní pre trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 224 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov. Podľa vyjadrenia sťažovateľov bola obžaloba v danej veci spolu s ďalšími osemnástimi skutkami tvoriacimi predmet obžaloby Špecializovanému trestnému súdu podaná 27. apríla 2007.

Sťažovatelia uvádzajú, že 17. marca 2008 podali podľa § 11 a nasledujúcich zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov na Okresnom súde Košice I návrh na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorú utrpeli v súvislosti s usmrtením ich nebohého syna, kde na rozhodnutie v tomto občianskoprávnom konaní má podstatný vplyv konečné rozhodnutie označenej trestnej veci vedenej pred Špecializovaným trestným súdom.

Podľa sťažovateľov dochádza v trestnom konaní vedenom pred Špecializovaným trestným súdom k zbytočným priesťahom, preto sa ochrany svojich práv pokúsili domôcť u verejného ochrancu práv, na Ministerstve spravodlivosti Slovenskej republiky, ako aj sťažnosťou na priesťahy v konaní adresovanou predsedovi Špecializovaného trestného súdu, avšak podľa ich vyjadrenia bezúspešne.

Sťažovatelia poukazujú na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ktorým bol zrušený rozsudok Špecializovaného trestného súdu v danej trestnej veci a ktoré podľa nich potvrdzuje nesprávnosť postupu Špecializovaného trestného súdu, ďalej tiež na vyjadrenie jeho predsedu, ktorý odôvodňuje zdlhavosť vedeného trestného konania obštrukciami zo strany obžalovaných.

Sťažovatelia zdôrazňujú, že svojím správaním nijako neprispeli k zdlhavosti doterajšieho konania, a sú toho názoru, že ani zložitosť predmetnej trestnej veci nemôže ospravedlniť celkom neprijateľný stav, keď od podania obžaloby uplynulo osem rokov a konanie nebolo dosiaľ ukončené právoplatným rozhodnutím o vine, resp. nevine obžalovaných a tiež rozhodnutím o nimi uplatnenom nároku na náhradu škody v adhéznom konaní.

Sťažovatelia na základe uvedenej argumentácie navrhujú, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie ich základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práv podľa čl. 2 a čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom Špecializovaného trestného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. PK – 1 T 14/2007, prikázal Špecializovanému trestnému súdu konať vo veci bez zbytočných priesťahov, priznal im náhradu trov právneho zastúpenia a tiež primerané finančné zadosťučinenie v sume 5 000 €, a to každému z nich.

Na základe výzvy ústavného súdu sa k sťažnosti vyjadril Špecializovaný trestný súd prostredníctvom svojho predsedu, ako aj predsedu príslušného senátu. Toto stanovisko doručené ústavnému súdu 5. novembra 2015 obsahovalo podrobný chronologický prehľad procesných úkonov konania, súhlas s upustením od ústneho pojednávania vo veci a tiež argumentáciu, podľa ktorej mal vo veci sťažovateľov vykonávať Špecializovaný trestný súd procesné úkony plynule a priebežne a zbytočné prietahy vo veci sťažovateľov mali byť spôsobené obštrukciami obžalovaných.

Špecializovaný trestný súd vo svojom vyjadrení argumentoval takto:

„Prvostupňový súd neustále procesne riešil prietahy spôsobené obžalovanými ich obštrukciami, ktoré pred zrušením rozsudkov NS SR spočívali v procesných námietkach obžalovaných a obhajcov na sudcov takmer na každom hlavnom pojednávaní a z čohokoľvek, o ktorých v tom čase bolo potrebné pracne procesné a dvojstupňovo rozhodovať. Neskôr sa v tomto smere legislatíva zjednodušila. Po zrušení rozsudkov NS SR a vrátení spisového materiálu dňa 26.2.2010 tunajší súd dňa 9.3.2010 spojil všetky štyri trestné veci na spoločné konanie vedené pod sp. zn. PK-1T/14/2007 ako mu to prikázal odvolací súd a potom nastali obštrukcie obžalovaných v ich postupných neúčastiach na hlavných pojednávaniach z dôvodov práceneschopnosti vyústiacej do hospitalizácii, čo súd riešil.

Od začiatku súdneho konania z dôvodu neprítomnosti obžalovaných a s cieľom zabezpečenia priebežnosti a plynulosti konania prvostupňový súd postupne z pôvodnej trestnej veci proti obž. [REDAKOVANÉ] a spol. sp. zn. PK-1T/14/2007 vylúčil na samostatné konanie a rozhodovanie siedmich zo šestnástich obžalovaných. Vytvoril tak potom tri ďalšie trestné veci: sp. zn. PK- 1T/15/2008 (obžalovaný [REDAKOVANÉ]), sp. zn. PK-1T/32/2008 (obžalovaní [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ]) a sp. zn. PK- 11733/2008 (obžalovaní [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ]). O ôsmich obžalovaných rozhodol dvomi rozsudkami zo dňa 17.2.2009 sp. zn. PK-1T/14/2007 (obžalovaní [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]) a zo dňa 30.3.2009 sp. zn. PK- 1 T/15/2008 (obžalovaný [REDAKOVANÉ]). Obidva tieto rozsudky Najvyšší súd SR zrušil. Od nápadu pôvodnej trestnej veci obž. [REDAKOVANÉ] a spol. sp. zn. PK-1T/14/2007 dňa 27. apríla 2007 súd vykonal rozsiahle dokazovanie výsluchmi

najmenej 250 svedkov, 25 znalcov a v prečítaní takmer kompletných listinných dôkazov. Spisový materiál má v súčasnosti cca 18283 listov a pozostáva zo 75. zväzkov. Pre ozrejmienie uvádzam, že obžaloba je zažurnalizovaná v 20. zväzku pod č. I. 6578. Z uvedeného je zrejmé, že len súd vytvoril doposiaľ cca 11705 listov zažurnalizovaných v ďalších 55. zväzkoch spisového materiálu.

Po vrátení veci súd vykonáva dokazovanie v intenciách zrušujúceho uznesenia Najvyššieho súdu SR a návrhoch procesných strán. V odôvodnení uznesenia NS SR naznačil nutnosť spojenia všetkých trestných vecí vylúčených prvostupňovým súdom z pôvodnej trestnej veci proti obžalovanému [REDAKOVANÉ] na spoločné prejednanie a rozhodnutie, a síce trestných vecí vedených na tunajšom súde pod sp. zn. PK-1T/14/2007 (obž. [REDAKOVANÉ] a spol.), PK- 17715/2008 (obž. [REDAKOVANÉ]), PK-1T/32/2008 (obž. [REDAKOVANÉ] a spol.) a PK- 1 T/33/2008 (obž. [REDAKOVANÉ] a spol.). Stalo sa tak na hlavnom pojednávaní uznesením zo dňa 9. marca 2010 sp zn. PK-1T/32/2008. Spoločné konanie sa doposiaľ na Špecializovanom trestnom súde v Pezinku vedie pod sp. zn. PK- 1 T/14/2007.

Na hlavnom pojednávaní dňa 8. októbra 2015 z dôvodu ospravedlnenej neprítomnosti obžalovaného [REDAKOVANÉ] a zvolených obhajcov [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] a tiež náhradného obhajcu [REDAKOVANÉ] obžalovaných [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], pre urýchlenie konania (naplánovaný výsluch dvoch znalcov z odboru kriminalistickej balistiky) i napriek názoru NS SR o spoločnom konaní, súd podľa § 21 ods. 1 Trestného poriadku vylúčil z pôvodnej trestnej veci konanie proti obžalovaným [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]. Trestná veci proti [REDAKOVANÉ] a spol. sa na tunajšom súde vedie pod sp. zn. PK-1T/30/20105. Rovnako postupoval súd na hlavnom pojednávaní dňa 12. októbra 2015, kedy pre neprítomnosť obžalovaného [REDAKOVANÉ], ktorého na hlavné pojednávanie nevedeli orgány PZ predviesť, konanie proti nemu podľa § 21 ods. 1 Trestného poriadku tiež vylúčil. Trestná veci proti [REDAKOVANÉ] sa na tunajšom súde vedie pod sp. zn. PK-1T/31/20105.

V súčasnosti je potrebné vykonať len výsluchy dvoch svedkov, ktorých nariadil súd na hlavné pojednávanie predviesť a vysporiadať sa s početnými návrhmi procesných strán, najmä s návrhmi obžalovaných. Pred skončením dokazovania mieni súd vylúčené veci spojiť na spoločné konanie.

Odpočiatku musel súd čeliť obštrukciám zo strany obžalovaných a obhajcov v podobe rôznych námietok zaujatosti senátu, ktoré boli zamietnuté aj nadriadeným Najvyšším súdom SR, obštrukciám v neodôvodnených výmenách osôb obhajcov, obštrukciám v neúčasti obžalovaných a obhajcov pred súdom pre účelovú práceneschopnosť a dokonca, obštrukciám v podobe civilných žalôb zo strany obžalovaných voči senátu na ochranu osobnosti s cieľom dosiahnuť vylúčenie členov senátu z trestnej veci a tým oddialiť konečné rozhodnutie. To sa len znásobilo pokynom Najvyššieho súdu SR uvedenom v zrušujúcom uznesení - spojiť všetky predtým vylúčené veci a ďalej vykonávať iba spoločné konanie, aj paušálnym pokynom odvolacieho súdu vykonať výsluchy všetkých svedkov, ktorých obžalovaní uviedli v odvolaniach a tiež vykonať dôkazy, ktoré súd ako návrhy obžalovaných pôvodne zamietol. V tejto súvislosti sú najväčším problémom a tým prekážkou v konaní obštrukcie, obvykle vždy len jedného z obžalovaných, spočívajúce v neúčasti na hlavnom pojednávaní pre dočasnú práceneschopnosť a najnovšie už aj s hospitalizáciou bez udelenia žiadosti o konanie neprítomnosti. Súd sa tým samozrejme zaoberá a preveruje to. To je hlavným dôvodom neskončenia veci.

Záverom považujem za potrebné uviesť, že súd využíva všetky možnosti, ktoré mu Trestný poriadok dáva, aby spomínaná trestná vec bola už konečne v krátkej budúcnosti spravodlivo rozhodnutá.“

K stanovisku Špecializovaného trestného súdu sa prostredníctvom svojho právneho zástupcu vyjadrili sťažovatelia, ktorí v podaní doručenom ústavnému súdu 1. decembra 2015 uviedli:

„Z vyjadrenia predsedu senátu Špecializovaného trestného súdu vyplýva, že sťažovatelia svojim správaním nespôsobili žiadne prietahy.

Rovnako z neho vyplýva, že ide o prietahy zbytočné.

Na vyššie uvedenom nič nemení skutočnosť, že podstatná časť zbytočných prietahov v konaní bola podľa názoru Špecializovaného trestného súdu spôsobená obštrukciami obžalovaných a nič na závere o zbytočných prietahoch nemení ani prípadná zložitost' veci.

Je potrebné si uvedomiť a zobrať na zreteľ skutočnosť, že obžaloba bola podaná ešte v apríli 2007, teda pred viac ako 8 rokmi. Pokiaľ zákon a súd (z pohľadu sťažovateľov teda štát), umožňujú obžalovaným a ich obhajcom donekonečna vznášať námietky zaujatosti,

ospravedlnenia neúčasti na pojednávaniach, ako aj iné obštrukcie, musí súd niesť zodpovednosť za prieťahy v dôsledku toho vzniknuté.

Procesný postup obžalovaných a ich obhajcov nemôže byť na neprospech sťažovateľom a sťažovatelia nemôžu naň doplácať. Rovnako nemôže byť v náš neprospech vyhodnotená skutočnosť, že súd prvého stupňa zastáva názor, podľa ktorého je pre efektívnejšie vedenie konania potrebné veci niektorých obžalovaných vylúčiť na samostatné konanie a nadriadený súd má na vec presne opačný názor.

My trpíme od smrti nášho syna nepredstaviteľným spôsobom. Doposiaľ nebolo spravodlivosti učinené za dosť a my sme v neustálom strese a stave právnej neistoty. Sme rodičia, ktorým zabili milovaného syna, ktorý s nami žil v spoločnej domácnosti, pomáhal nám so starostlivosťou o dom, vypomáhal finančne. Náš syn si plánoval založiť rodinu, s ktorou mal žiť v pristavanom podkroví nášho rodinného domu. Jeho smrťou sa všetko skončilo.

Našu sťažnosť považujeme v celom rozsahu za dôvodnú.

Vzhľadom na naše podanie upravujeme výpočet trov konania na sumu 234,92 € u každého zo sťažovateľov, dohromady teda 469,84 €.

V podaní doručenom ústavnému súdu 11. augusta 2016 prezentovali sťažovatelia prostredníctvom svojho právneho zástupcu súhlas s upustením od ústneho pojednávania vo veci.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami, ako aj s obsahom súvisiaceho spisu dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

Ústavný súd sa oboznámil s obsahom na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu Špecializovaného trestného súdu, ako aj s vyjadreniami účastníkov konania a dospel k týmto pre posúdenie sťažnosti relevantným zisteniam:

Prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky podal Špecializovanému trestnému súdu obžalobu 27. apríla 2007.

Špecializovaný trestný súd vydal 17. februára 2009 a 30. marca 2009 odsudzujúce rozsudky, ktoré boli uznesením nadriadeného súdu z 26. februára 2010 zrušené a vec vrátená prvostupňovému súdu na nové konanie so záväznými pokynmi smerujúcimi predovšetkým k doplneniu dokazovania. V predmetnom uznesení nadriadený súd konštatoval, že oba rozsudky boli vydané predčasne, pretože skutkové zistenia, z ktorých prvostupňový súd vychádzal, boli neúplné. Odvolací súd takisto poukázal na chyby v konaní, ktoré mali za následok porušenie práva obžalovaných na obhajobu.

Ústavný súd po podrobnom preskúmaní spisového materiálu zistil, že v priebehu posudzovaného konania od podania obžaloby až do vydania prvého odsudzujúceho rozsudku a tiež po jeho zrušení a vrátení veci prvostupňovému súdu na nové konanie konal Špecializovaný trestný súd plynule, pravidelne určoval termíny hlavného pojednávania, v rámci ktorého vykonával dokazovanie vypočutím obžalovaných, svedkov a znalcov, ďalej priebežne vykonával vedľajšie procesné úkony (rozhodovanie o námietkach zaujatosti, ukládanie poriadkových pokút v záujme zabezpečenia plynulosti postupu konania, rozhodovanie týkajúce sa väzobného stíhania obžalovaných), ako aj technické úkony súvisiace so zabezpečením vykonania hlavného pojednávania.

Z obsahu spisového materiálu zároveň vyplýva, že sa Špecializovanému trestnému súdu hlavné pojednávanie v prípade množstva z nariadených termínov nepodarilo vykonať vzhľadom na prekážky súvisiace so správaním obžalovaných ako účastníkov konania a tiež ich obhajcov [neprítomnosť obžalovaného odôvodňovaná predložením potvrdenia o jeho práceneschopnosti, prípadne aj viacerých spoluobžalovaných, ktorí zároveň neudelili súhlas s konaním v ich neprítomnosti; neprítomnosť obhajcu, prípadne obhajcov za existencie okolností v zmysle § 252 ods. 4 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) odôvodňovaná či už predložením potvrdenia o práceneschopnosti alebo kolíziou pojednávania, v niektorých prípadoch dokonca signalizujúca zjavné obštrukcie zo strany obhajoby – napr. neakceptovanie preukázaného telefonického vyrozumia obhajcu o termíne hlavného pojednávania].

V čase rozhodovania ústavného súdu o sťažnosti sťažovateľov bolo konanie pred Špecializovaným trestným súdom ako súdom prvostupňovým ukončené vydaním rozsudku z 9. augusta 2016, v rámci ktorého bolo okrem iného rozhodnuté aj o uplatnenom nároku poškodených na náhradu škody.

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa ustanovenia čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 2 ods. 1 dohovoru právo každého na život je chránené zákonom. Nikoho nemožno úmyselne zbaviť života okrem výkonu súdom uloženého trestu nasledujúceho po uznaní viny za spáchanie trestného činu, pre ktorý zákon ukladá tento trest.

Podľa čl. 2 ods. 2 dohovoru zbavenie života sa nebude považovať za spôsobené v rozpore s týmto článkom, ak bude vyplývať z použitia sily, ktoré nie je viac než úplne nevyhnutné, pri:

- a) obrane každej osoby proti nezákonnému násiliu;
- b) vykonávaní zákonného zatknutia alebo zabránení úteku osoby zákonne zadržanej;
- c) zákonne uskutočnenej akcii za účelom potlačenia nepokojov alebo vzbury.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

Otázku existencie zbytočných prietáhov v konaní a porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) ústavný súd skúma vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu, a preto aj v prípade sťažovateľov preskúmal

z hľadiska charakteru prejednávanej veci jej skutkovú a právnu zložitosť (1), ďalej správanie sťažovateľov v priebehu konania (2) a napokon aj postup konajúceho súdu (3).

1. Predmetom konania v posudzovanej veci je trestné stíhanie vedené pre ťažiskový trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny a teroristickej skupiny podľa § 185a ods. 1 zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov a s ním súvisiace množstvo ďalších trestných činov špecifikovaných v stanovisku Špecializovaného trestného súdu.

Ústavný súd je toho názoru, že sa predmetné konanie vyznačuje značným stupňom skutkovej zložitosti veci vyplývajúcej z charakteru trestnej činnosti, ktorá je predmetom dokazovania – rozvetvená organizovaná trestná činnosť veľkej skupiny obžalovaných (16 obžalovaných), ku ktorej sa viaže rozsiahle dokazovanie dané predovšetkým množstvom skutkov (20 skutkov), pre ktoré je vedené trestné stíhanie spočívajúce vo výsluchoch obžalovaných, výsluchoch značného počtu svedkov a znalcov, ako aj v oboznamovaní sa s rozsiahlym množstvom listinných dôkazov.

Táto okolnosť však nemôže úplne vylúčiť zodpovednosť konajúceho súdu za neprimerané dlhú dobu (zahŕňajúcu neefektívnosť v postupe konania), po ktorú bolo dosiaľ súdne konanie vedené (pozri bod 3).

2. V rámci posúdenia druhého kritéria používaného pre hodnotenie prípadných zbytočných prietahov v súdnom konaní ústavný súd nezistil žiadne okolnosti, ktoré by signalizovali nedostatočnú aktivitu zo strany sťažovateľov ako účastníkov konania.

3. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva sťažovateľov zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru, bol postup konajúceho súdu.

Ako už bolo v rámci zistení ústavného súdu vyplývajúcich z preskúmania príslušného spisového materiálu povedané, bol v zásade postup Špecializovaného trestného súdu plynulý, bez existencie období zjavnej nečinnosti.

Ústavný súd však pripomína svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej nielen nečinnosť, ale aj nesústredená a neefektívna činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu)

môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol (napr. I. ÚS 376/06, III. ÚS 90/07).

Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na neefektívnosť postupu Špecializovaného trestného súdu špecifikovanú v odôvodnení zrušujúceho uznesenia odvolacieho súdu, kde rozhodujúcimi výhradami zdôvodňujúcimi zrušenie rozsudkov Špecializovaného trestného súdu boli najmä nevykonanie dokazovania v potrebnom rozsahu a porušenie práva obžalovaných na obhajobu.

Na základe uvedených skutočností ústavný súd konštatuje, že v dôsledku neefektívneho postupu Špecializovaného trestného súdu vo veci sťažovateľov vedúcemu k zrušeniu jeho rozsudkov došlo k zbytočnému predĺženiu súdneho konania.

Dĺžka trestného súdneho konania od podania obžaloby až do vydania rozsudku z 9. augusta 2016 tak predstavuje dobu viac ako deväť rokov, čo je z globálneho hľadiska doba ústavnoprávne neakceptovateľná.

Ústavný súd preto dospel k záveru, že postupom Špecializovaného trestného súdu v napadnutom konaní došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Z petitu podanej sťažnosti vyplýva, že sťažovatelia žiadajú ústavný súd aj o vyslovenie porušenia práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru v predmetnom konaní pred Špecializovaným trestným súdom.

Ústavný súd si už pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, z tohto dôvodu v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, III. ÚS 109/07).

Ústavný súd tak uzatvára, že základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru porušené boli (bod 1 výroku nálezu).

Vo vzťahu k sťažovateľmi uplatnenej námietke porušenia čl. 2 dohovoru garantujúceho právo na život ústavný súd konštatuje, že medzi namietaným konaním a obsahom označeného článku nezistil príčinnú súvislosť, preto námietke sťažovateľov v uvedenom smere nevyhovel.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Vzhľadom na skutočnosť, že v čase rozhodovania ústavného súdu bolo konanie pred Špecializovaným trestným súdom ako súdom prvostupňovým ukončené vydaním rozsudku, ústavný súd vo svojom náleze príkaz konať v zmysle čl. 127 ods. 2 ústavy neformuloval.

I napriek tomu ústavný súd pripomína, že v potenciálnom prípade vrátenia veci sťažovateľov na ďalšie konanie v prvom stupni pred Špecializovaným trestným súdom povinnosť konať bez zbytočných prietahov vyplýva pre konajúci súd priamo z garancií čl. 48 ods. 2 ústavy.

III.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy môže ústavný súd svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 citovaného článku ústavy boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Žiadosť o priznanie primeraného finančného zadost'učinenia odôvodnili sťažovatelia neprimeranou dĺžkou posudzovaného konania a tiež osobnou frustráciou prameniaca z pocitov právnej neistoty. Vychádzajúc z týchto skutočností považovali sťažovatelia za primeranú výšku finančného zadost'učinenia sumu 5 000 €, a to pre každého z nich.

Pri určení primeraného finančného zadost'učinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé

finančné zadostučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Vzhľadom na doterajšiu neprimeranú dĺžku posudzovaného konania, berúc do úvahy osobitne ťaživé okolnosti veci vzťahujúce sa na osoby sťažovateľov, považoval ústavný súd za primerané priznať sťažovateľom finančného zadostučinenie spoločne v sume 5 000 €, tak ako to je uvedené v bode 2 výroku nálezu.

Sťažovatelia prostredníctvom svojho právneho zástupcu žiadali priznať náhradu trov konania pred ústavným súdom, ktorú vyčíslili sumou 469,84 €.

Pri určení výšky náhrady trov bolo treba vychádzať z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok roku 2014, ktorá predstavovala sumu 839 €.

Úhradu priznal ústavný súd za tri úkony právnej služby vykonané v roku 2015 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti a vyjadrenie k stanovisku Špecializovaného trestného súdu v súlade s § 1 ods. 3, § 9, § 11 ods. 3 a § 14 ods. 1 písm. a) a b) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Vychádzajúc z toho za jeden úkon právnej služby vykonaný v roku 2015 patrí odmena v sume 139,83 €, k tomu tiež režijný paušál v sume 8,39 €. V zmysle ustanovenia § 13 ods. 2 vyhlášky sa základná sadzba tarifnej odmeny zníži o 50 %, ak ide o spoločné úkony pri zastupovaní dvoch alebo viacerých osôb.

V prípade sťažovateľov tak za jeden úkon právnej služby vykonaný v roku 2015 patrí odmena 69,915 €.

Ústavný súd priznal sťažovateľom náhradu trov konania za tri úkony právnych služieb vykonaných v roku 2015. Za tieto tri úkony právnej služby predstavuje celková priznaná odmena vrátane režijného paušálu sumu 469,83 €.

Ústavný súd tak priznal sťažovateľom náhradu trov konania v celkovej výške 469,83 €.

Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je Špecializovaný trestný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľov (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Vzhľadom na znenie čl. 133 ústavy toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. septembra 2016